

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/336
KARAR NO : 2021/337
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Usta ö retici olarak çalı an davacının, Kanunu'ndan do an hak ve alacaklarının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açtı ı davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : N. Y.
Vekili : Av. F. B.
Davalı : Milli E itim Bakanlı ı
Vekili : Av. G. S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı Bakanlı a ba lı Güvercinada Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde 09/07/2007 tarihinden 23/03/2020 tarihine kadar kesintisiz ekilde usta ö retici(kat hizmetleri) olarak görev yaptı nı, müvekkiline çalı mı oldu u 13 yıla yakın sürede, yıllık izin hakkının olmadığı söylenerek yıllık izinlerinin verilmedi ini, fazla mesai ücretlerinin de tam anlamı ile ödenmedi ini, ayrıca genel tatil ve bayramlarda izin kullanmayarak çalı tı nı ve kar ılı nın ödenmedi ini ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak üzere 100 TL brüt kıdem tazminatı, 900 TL brüt yıllık izin ücreti, 1.000 TL brüt fazla mesai ücreti ve 500 TL brüt ulusal bayram ve genel tatil ücreti alaca nın, yasal faizleriyle birlikte tahsili istemiyle, adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. Adli Yargıda

2. **Ku adası Mahkemesinin 26/01/2021 tarihli ve E.2020/583, K.2021/41 sayılı kararı ile;** davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu unun anla ıldı ı gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca, dava artı yoklu undan davanın usulden reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

" 5521 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun 1. Maddesi (7036 sayılı Kanunu'nun 5. maddesi) uyarınca Kanununa göre i çi sayılan kimselerle i veren veya i veren vekilleri arasında i akdinden veya i Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından do an hukuk uyu mazlıklarının çözüm yeri i mahkemeleridir.

Somut olayda, davacının dı arıdan ücretli usta ö retici olarak l Milli E itim Müdürlü ü'nün istemi ve Valili in onayı ile görevlendirildi i anla lmaktadır. Yani davacı 657 sayılı Yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirilmi tir. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89.maddesinde "Her derecedeki e itim ve ö retim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler

dahil), okul, kurs veya yaygın e itim yapan kurumlarda ve benzeri kurulu larda ö retmen veya ö retim üyesi bulunmaması halinde ö retmenlere, ö retim üyelerine veya di er memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi, alacaklarının nitelikleri ve di er hususlar ile ilgili Bakanlı ın teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile tespit olunur" hükmü yer almaktadır. Bu maddeye dayanılarak çıkarılan TC. Milli E itim Bakanlı ı Kurumlarında Sözle meli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Ö reticiler Hakkında Yönetmeli in 5/2.maddesinde Uzman ve Usta Ö reticilerin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89.maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlü e giren TC Milli E itim Bakanlı ı Ö retmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine li kin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilece i belirtilmi tir.

7036 Sayılı Mahkemeleri Kanununun 5.maddesi uyarınca 5953 Sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 Sayılı Kanuna tabi gemi adamları, 22/05/2003 tarihli ve 4857 Sayılı Kanununa veya 11/01/2011 tarihli ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeni ile sözleşme meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarında çözüm yeri Mahkemeleridir. Davacı ile davalı arasında i sözleşme bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ili kinin statü hukukuna tabi oldu unun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ili ki i sözleşme, bir ba ka anlatımla i ç-i veren ili kisi olarak nitelenemez. Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında olması i sözleşme ile çalı tı u göstermez.

bu davaya emsal, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 18/01/2017 tarih 2015/9-736 Esas 2017/25 Karar sayılı kararında: "Davacının ders ücret kar ılı ı kadrosuz usta ö retici olarak Valilik onayı ile davalı bakanlık bünyesindeki Sürmene Halk E itim Merkezi Müdürlü ünde görevlendirildi i, ücretlerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlı ınca belirlenin ücretler üzerinden ödendi i, taraflar arasında i sözleşme bulunmadı ı, aralarındaki ili kinin statü hukukuna tabii oldu u anla ıldı na göre; davacının 506 sayılı Kanun gere ince sosyal güvenlik hukuku açısından Sosyal Sigortalar Kurumuna primlerinin yatırılmı olmasının i sözleşme ile çalı tı ı anlamına gelmeyece i de dikkate alınarak, taraflar arasındaki uyu madı ın çözümünün Mahkemesinin görev alanına girmede i sonucuna varmak gerekmi tir." denilmektedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararlarının ba layıcı oldu u göz önüne alındı ında eldeki davada davacının usta ö retici olarak Valilik onayı ile davalı Bakanlık bünyesindeki Ku adası Güvercinada Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde görevlendirildi i, aralarındaki ili kinin statü hukukuna tabii oldu u belirlenmekle taraflar arasındaki uyu mazlı ın çözümünün Mahkemesinin görev alanına girmede i, davanın idari yargıda görülmesi gerekti i açıktır.

Farklı yargı kollarına mensup mahkemeler arasında yargı yolu ili kisi vardır. Mahkemeler, kamu düzenine ili kin yargı yolu ili kisine re'sen dikkat etmek zorundadırlar. HMK. 114. maddesi gere ince bu husus dava artı oldu undan davanın her a amasında dikkate alınmalıdır. Tüm bu gerekçelerle emsal zmir Bölge Adliye Mahkemesi 19. Hukuk Dairesi'nin 2020/125 Esas, 2020/276 karar sayılı, 20/10/2020 karar tarihli ilamı, zmir Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi'nin 2017/2073 Esas, 2018/311 Karar sayılı, 08/03/2018 tarihli ilamı, zmir Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi'nin 2018/1433 Esas, 2019/1243 Karar sayılı, 30/12/2019 karar tarihli ilamları birlikte de erlendirilerek davacının 657 Sayılı Yasanın 89.maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirildi i, taraflar arasında i sözleşme bulunmadı ı, taraflar arasındaki ili kinin Statü Hukukuna tabi oldu u, aralarında i ç-i veren ili kisi olmadı ı, ilke kararı niteli inde olmayan Uyu mazlık Mahkemesinin çözüm yerinin Adli Yargı oldu una ili kin kararının ba layıcı nitelikte olmaması nedeni ile uyu mazlı ın çözüm yerinin dari Yargı oldu u kanaatine varılarak açılan davada idari yargı mahkemelerinin görevli oldu u

anla ıldı ndan 6100 sy. HMK md. 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca, dava artı yoklu undan davanın USULDEN reddine dair a a idaki ekilde karar vermek gerekmi tir.

Ayrıca her ne kadar davacı tarafça 03/11/2020 tarihli delil listesi ekinde adli yargının görevli oldu una dair Uyu mazlık Mahkemesi kararı yer almakta ise de Uyu mazlık Mahkemesince uyu mazlı in esası hakkında verilen kararın kural olarak sadece o uyu mazlı in tarafları arasında geçerli oldu u, üçüncü ki ilere kar ı etkili olması ve onları da ba lamasının söz konusu olmadı ndan ve yine delil listesi ekinde emsal olarak sunulan Trabzon Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesi'nin kararında yerel mahkemece davanın idari yargı yolunun görevli oldu undan bahisle reddedildi i ardından idari yargı tarafından da red kararı verilerek yargı yolunun uyu mazlık mahkemesine ta ndı ı ve uyu mazlık mahkemesince adli yargı yolunun görevli oldu u tespiti üzerine i in esasına girilerek karar verildi i anla ıldı ndan Mahkememizce dikkate alınmamı tır."

3. Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. Aydın 2. dare Mahkemesinin 07/04/2021 tarihli ve E.2021/328 sayılı kararı ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (Mahkemeleri) görevli oldu u sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde. Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözleşme mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarının düzenlemek oldu u belirtilmi ; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu olu turan " Sözleşme, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir. 12.10.2017 gün ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren, 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun "Görev" ba lıklı 5. maddesinde; "(1) mahkemeleri;

a)5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihliye 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,

c)Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar." denilmi tir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının, Aydın li, Ku adası lçesi, Güvercinada Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde kat hizmetleri alanında usta ö retici olarak 09/07/2007-23/03/2020 tarihleri arasında çalı tı ı döneme ili kin kıdem tazminatı, fazla

çalı ma ücreti, yıllık izin ücreti ve ulusal bayram ve genel tatil ücretine ili kin ücretlerinin kendisine ödenmedi inden bahisle toplam 2.500,00-TL'nin i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Dava konusu uyu mazlıkla ilgili olarak, davacı tarafından önce adli yargı yerinde dava açıldı ı, bu davanın Ku adası Mahkemesinin 26/01/2021 tarih ve E:2020/583, K:2021/41 sayılı kararıyla idari yargının görevli oldu u gerekçesiyle dava artı yoklu undan usul bakımından reddedildi i; bu kararın tarafların istinaf yoluna ba vurmaması üzerine 27/03/2021 tarihinde kesinle mesi üzerine yasal süresi içerisinde bakılmakta olan i bu dava açılmış tır.

Olayda, davacı ile davalı idare arasındaki ili kinin 4857 sayılı Kanunundan kaynaklanan bir i ili kisi oldu u ve bu minvalde davacının i sözleşmenin 4857 sayılı Kanun'un 25-II/g maddesi uyarınca feshedilmesi üzerine, talep edilen tazminatın yine 4857 sayılı Kanunundan kaynaklanan hak oldu u anla ılmakta olup, yukarıda anılan düzenlemeler uyarınca uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüş ve çözümünde adli yargı yerinin (Mahkemeleri) görevli oldu u sonucuna varılmış tır."

III. LG L HUKUK

5. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "*Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar...*" denilmi , aynı Kanun'un "*Uyu mazlıkların Çözüm Yeri*" ba lıklı 134. maddesinde, "*Bu Kanun'un uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür*" hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış tır.

6. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmış ; 79. madde ile ba layan 4. Kısımında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "*Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür*" denilmi tir.

7. 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, i verenler ile bir i sözleşme üzerine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; "*Sözleşme, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanun'un de i ki maddelerinde yer verilmi tir.

8. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun "*mahkemelerinin kurulu u*" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

(1) mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlı ınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İ k Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisla manın sa lanması amacıyla, gelen

i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımlı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

9. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava artı olarak arabuluculuk*" ba lıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası öyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu i sözle mesine dayanan i çi veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır."

10. 7036 sayılı Kanun'un "*Görev*" ba lıklı 5. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,

c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar."

11. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçici Hükümleri*" ba lıklı Geçici madde 1 öyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gere ince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmu i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce açılmı olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava artı olarak arabuluculu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Ba ka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinle inceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ili kin hükümlere tabidir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hakim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Damı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, davacının Aydın li, Ku adası lçesi, Güvercinada Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde kat hizmetleri alanında usta ö retici olarak 09/07/2007-23/03/2020 tarihleri arasında çalı tı ı döneme ili kin kıdem tazminatı, fazla çalı ma ücreti, yıllık izin ücreti ve ulusal bayram ve genel tatil ücreti olarak toplam 2.500 TL'nin i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmış tır.

15. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen tazminatlarının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Aydın 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Ku adası Mahkemesince verilen 26/01/2021 tarihli ve E.2020/583, K.2021/41 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Aydın 2. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ku adası Mahkemesince verilen 26/01/2021 tarihli ve E.2020/583, K.2021/41 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN